Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМК Атырау облысы бойынша филиалы

АТЫРАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТАЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ

Қазан 2026 жыл

Атырау қ, 2026 ж

	МАЗМҰНЫ	**Бет.**
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның ластануының негізгі көздері	4
2	Атырау қаласы атмосфералық ауаның ластану жай-күйі	4
3	Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі	9
4	Жер үсті суларының сапасының жай-күйі	10
5	Топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы	12
6	Радиациялық жағдай	13
	Қосымша 1	14
	Қосымша 2	16
	Қосымша 3	18
	Қосымша 4	20

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылаужелісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша"Қазгидромет" РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Атырау облысы аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінде болып жатқан өзгерістер үрдісін ескере отырып, ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау үшін қажет.

Атырау қаласының атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері

Атырау облысы экология департаментінің хабарлауынша, Атырау қаласындағы ластанудың негізгі көздері мұнай өңдеу, тасымалдау объектілері болып табылады: "Атырау мұнай өңдеу зауыты", "Теңізшевройл"ЖШС,«НОРТ КАСПИАН ОПЕРЕЙТИНГ КОМПАНИ Н.В.»комапаниясы (НКОК), АО Атырау "ЖЫЛУЭЛЕКТРОРТАЛЫҒЫ", АО "Ембімұнайгаз", ТОО "WEST DALA" "ВЕСТ ДАЛА" Бұдан басқа, қалада қаланың жел соғатын екі жағында орналасқан өндірістік төгінділерді жинақтауыш екі тоған бар (солтүстік-батыс жағы- "квадратный" жинақтауыш тоғаны және шығыс жағы - "Тухлая балка"). Жинақтағышқа барлық қалалық төгінділер іс жүзінде тазартусыз жүзеге асырылады, нәтижесінде күкіртсутектің негізгі көзі – жинақтағыш қалыптасады, онда органикалық заттардың, оның ішінде мұнай өнімдерінің ыдырау процестері жүреді.

Атырау облысында бірінші санаттағы 74 кәсіпорын бар.

Атырау қаласы, Құлсары қаласы және Мақат ауданы табиғи газбен толық қамтамасыз етілген.

"ҚазТрансГазАймақ" АҚ АӨФ деректеріне сәйкес Атырау қаласы бойынша автономды қазандықтар – 80 030 бірлік, Мақат ауданы бойынша – 1783 бірлік.

2. Атырау облысы бойынша атмосфералық ауаның жай-күйі.

Атырау облысының атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Атырау қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 15 бақылау бекетінде, оның ішінде 2 бекетте сынаманы қолмен күшімен алу және 13 автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша Атмосфералық ауа мониторингі 19 көрсеткіш бойынша жүргізіледі: *1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) РМ-10 қалқыма бөлшектер; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) аммиак; 9) күкірт сутегі; 10) озон; 11) фенол; 12) формальдегид,13) бензол;14)толуол;15)этилбензол; 16)ортоксилол; 17)метан; 18)көмірсутек (C_{12}-C_{19}), 19)Ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ)* .

2026 жылғы қазан Атырау облысы бойынша атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атырау қаласының атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«көтеріңкі»,** стандарттық индекс **СИ**=3,3 (көтеріңкі деңгей) көміртегі оксиді бойынша №17 бекет аумағында **ЕЖҚ**=4% (көтеріңкі деңгей) азот диоксиді бойынша №17 бекет аумағында бағаланды.

Құлсары қаласының атмосфералық ауаның ластануы **«төмен»,** стандарттық индексі **СИ**=0,9 (төмен деңгей) көміртек оксиді бойынша №7 бекет аумағында, ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ**=0% (төмен деңгей) болып бағаланды.

Мақат кентінің атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«төмен»**, стандарттық

индекс **СИ**=1,5 (төмен деңгей) көміртегі оксиді бойынша, ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ**=0% (төмен деңгей) болып бағаланды.

Индербор кентінің атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«төмен»**, стандарттық индекс СИ=1,0 (төмен деңгей) болып азот диоксиді бойынша, ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ**=0% (төмен деңгей) бағаланды.

Жанбай кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«көтеріңкі»**, стандарттық индекс **СИ** =1,4% (төмен деңгей) болып азот диоксиді бойынша , ең жоғарғы қайталануы **ЕЖҚ**=5 (көтеріңкі деңгей) азот диоксиді бойынша бағаланды.

Ганюшкино кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«көтеріңкі»**, стандарттық индекс **СИ**=2,1 (көтеріңкі деңгей), ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ**=5% (көтеріңкі деңгей) болып күкірттісутегі бойынша бағаланды.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималды жоғары жағдайлары 1-кестеде көрсетілген.

1-кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Максималды-бірлік шоғыры		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШ м.б. асу еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Атырау қаласы								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,08	0,54	0,5	1,0	1,3	1		
РМ-2,5 қалқыма бөлшектері	0,0150	0,43	0,0323	0,2	0,0			
РМ-10 қалқыма бөлшектері	0,0119	0,20	0,0385	0,1	0,0			
Күкірт диоксиді	0,010	0,20	0,3299	0,7	0,0			
Көміртегі оксиді	0,12	0,04	16,43	3,3	0,3	13		
Азот диоксиді	0,02	0,43	0,54	2,7	4,4	101		
Азот оксиді	0,0153	0,26	0,31	0,8	0,0			
Озон (жербеті)	0,0201	0,67	0,1113	0,7	0,0			
Күкіртті сутегі	0,0007		0,0090	1,1	2,6	3		
Фенол	0,002	0,59	0,003	0,3	0,0			
Аммиак	0,010	0,25	0,0100	0,1	0,0			
Формальдегид	0,002	0,18	0,003	0,1	0,0			
Бензол	0,000	0,00	0,000	0,0	0,0			
Толуол	0,000		0,000	0,0	0,0			
Этилбензол	0,000	0,00	0,000	0,0	0,0			
Ортоксилол (C2H6)	0,000		0,000	0,0	0,0			

Құлсары қаласы								
Қалқыма бөлшектері (шаң)	0,0001	0,00	0,1244	0,249				
Күкірт диоксиді	0,0006	0,01	0,0048	0,010				
Көміртегі оксиді	0,1732	0,06	4,5387	0,908				
Азот диоксиді	0,0007	0,02	0,0354	0,177				
Азот оксиді	0,0015	0,03	0,0354	0,089				
Күкірттісутегі	0,0004		0,0013	0,16				
Мақат кенті								
Көміртегі оксиді	0,2179	0,07	7,5221	1,5	0,0	1		
Азот диоксиді	0,1072	2,68	0,1211	0,6				
Индербор кенті								
Күкірт диоксиді	0,0021	0,04	0,1953	0,4				
Көміртегі оксиді	0,0071	0,00	0,8969	0,2				
Азот диоксиді	0,0545	1,36	0,2095	1,0	0,0	1		
Жанбай кенті								
Күкірт диоксиді	0,0013	0,03	0,1057	0,2				
Көміртегі оксиді	0,3305	0,11	1,2342	0,2				
Азот диоксиді	0,1837	4,59	0,2896	1,45	5,3	118		
Күкірттісутегі	0,0010		0,0010	0,1				
Ганюшкино кенті								
Күкірт диоксиді	0,1156	2,31	0,2732	0,5				
Көміртегі оксиді	0,0015	0,00	0,3500	0,1				
Азот диоксиді	0,1158	2,90	0,2184	1,1	0,6	13		
Күкірттісутегі	0,0030		0,0164	2,1	4,9	110		

Ауаның жоғары және өте жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ) (ЭЖЛ):

Атырау қаласы бойынша ауаның жоғары ластану ЖЛ және экстремалды жоғары ластану ЭЖЛ жағдайлары тіркелмеді.

2026 жылдың қазан айымен 2025 жылдың қазан айын салыстырғанда Атырау облысындағы атмосфералық ауа ластану деңгейі:

• Атырау қаласы, Жанбай кенті **– жоғары деңгейден көтеріңкі деңгейге дейін төмендеді;**
• Құлсары қаласы, Мақат, Индербор, Ганюшкино кенттері **– өзгеріссіз** (2 кесте).

2-кесте

Атырау облысының ауа ластануы деңгейінің динамикасы (2025–2026 жж.)

Елді-мекен	**Ластану деңгейі**		**Негізгі ластаушы заттар – ШРШм.б.-дан асу еселігі**
	Қазан 2025 ж.	**Қазан 2026 ж.**	
Атырау қаласы	Жоғары СИ – 8,8 ЕЖҚ – 37%	Көтеріңкі СИ –3,3 ЕЖҚ –4%	Көміртегі оксиді (3,3 ШЖШм.б.),азот диоксиді (2,7 ШЖШм.б.), күкірттісутегі (1,1 ШЖШм.б.), қалқыма бөлшектер (шаң) (1,0 ШЖШм.б.).
Құлсары қаласы	Төмен СИ=0,6 ЕЖҚ =0,0%	Төмен СИ=0,9 ЕЖҚ =0%	

Мақат кенті	Төмен СИ 0,8 ЕЖҚ =0%	Төмен СИ=1,5 ЕЖҚ =0%	Көміртегі оксиді (1,5 ШЖШм.б.),
Индербор кенті	Төмен СИ=1,6 ЕЖҚ =0%	Төмен СИ=1,0 ЕЖҚ =0%	азот диоксиді (1,0 ШЖШм.б.)
Жанбай кенті	Жоғары СИ=1,2 ЕЖҚ =24%	Көтеріңкі СИ=1,4 ЕЖҚ =5%	азот диоксиді (1,4 ШЖШм.б.)
Ганюшкино кенті	Көтеріңкі СИ=1,5 ЕЖҚ =1%	Көтеріңкі СИ=2,1 ЕЖҚ =5%	күкірттісутегі (2,1 ШЖШм.б.), азот диоксиді (1,1 ШЖШм.б.).

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Атырау қаласы бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көрініп отырғанымыздай, Атырау қаласында қазан айындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланған, тек 2025 жылы ластану көрсеткіші «жоғары» деңгейге жетті.

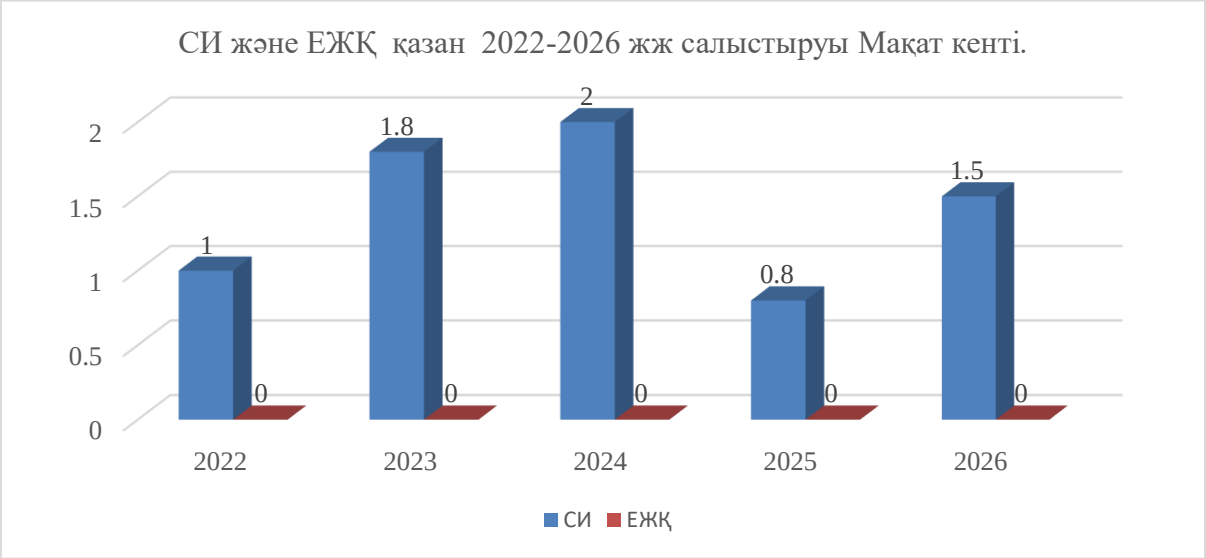
Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Құлсары қаласы бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көрініп отырғанымыздай, Құлсары қаласында қазан айындағы

атмосфералық ауаның ластану деңгейі «төмен» деп бағаланған, тек 2023 жылы ластану көрсеткіші «өте жоғары» деңгейге жетті.

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Мақат кенті бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Мақат кентінде қазан айындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі «төмен» деп бағаланған, тек 2024 жылы ластану көрсеткіші «көтеріңкі» деңгейге жетті.

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Индербор кенті бойынша келесідей өзгерді:

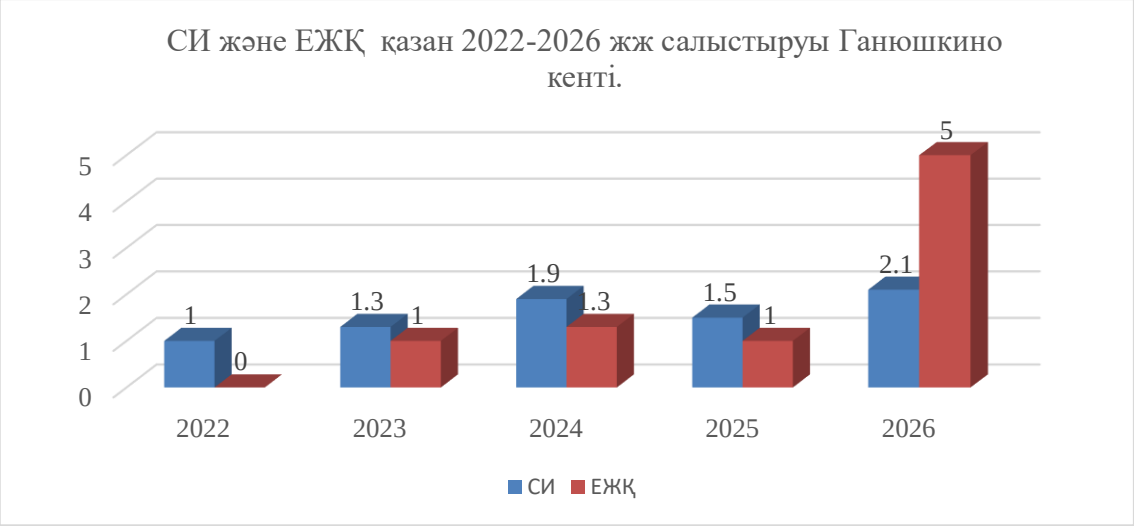
Кестеден көріп отырғанымыздай, Индербор кенті қазан айындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі «төмен» деп бағаланған, тек 2022 жылы ауаның ластану көрсеткіші «көтеріңкі» деңгейге жетті.

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Жанбай кенті бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Жанбай кенті қазан айындағы атмосфералық ауаның ластану 2023, 2024 және 2026 жылдары ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі», 2022 жылы «төмен», ал 2025 жылы «өте жоғары» деңгейде бағаланды.

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Ганюшкино кенті бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Ганюшкино кенті қазан айындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланған, тек 2022 жылы ауаның ластану көрсеткіші «төмен» деңгейге жетті.

3. Атмосфералық жауын-шашындардың сапасы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 4 метеостанцияда (Атырау*, Ганюшкино, Пешной, Құлсары*) алынған жаңбыр суына сынама алумен жүргізілді.

Тұнба сынамаларында сульфаттардың мөлшері – 1,38 %, хлоридтердің – 4,13 %, гидрокарбонаттардың – 61,64 %, аммоний азотының – 0,37 %, натрийдің – 0,94 %, калийдің – 0,30 %, магнийдің – 12,16 %, кальцийдің – 18,76 % мөлшері басым болды.

3-кестеде жауын-шашындардағы жеке ластаушы заттардың құрамына

сипаттама берілген.

Кесте 3

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіштер	Метеостанциядағы ең төменгі концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	МС Ганюшкино – 69,76	МС Пешной –227,16
pH (сутек көрсеткіші)	МС Пешной – 6,0	МС Ганюшкино – 6,5
Аниондар, мг/дм^3		
Сульфаттар (SO_4)	МС Пешной – 0	МС Ганюшкино – 4,1
Хлоридтер (Cl)	МС Ганюшкино – 4,4	МС Пешной – 7,85
Гидрокарбонаттар (HCO_3)	МС Ганюшкино – 19,52	МС Пешной – 163,5
Катиондар, мг/дм^3		
Азот аммонийный (NH^4)	МС Ганюшкино – 1,1	МС Ганюшкино – 1,1
Натрий (Na)	МС Ганюшкино – 2,78	МС Ганюшкино – 2,78
Калий (K)	МС Ганюшкино – 0,88	МС Ганюшкино – 0,88
Магний (Mg)	МС Пешной – 5,71	МС Ганюшкино – 30,39
Кальций (Ca)	МС Ганюшкино – 5,6	МС Пешной – 50,10
Ауыр металдар, мкг/дм^3		
Қорғасын (Pb)	МС Ганюшкино - 0,17	МС Ганюшкино – 0,17
Мыс (Cu)	МС Ганюшкино – 1,62	МС Ганюшкино – 1,62
Күшән (As)	МС Ганюшкино– 1,08	МС Ганюшкино – 1,08
Кадмий (Cd)	МС Ганюшкино – 0,07	МС Ганюшкино – 0,07

Ескертпе: * - толық талдау үшін сынама көлемі жеткіліксіз

4. Атырау облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Атырау қаласы бойынша жер үсті суларының сапасын бақылау 5 су объектісінің (Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронова, Перетаска және Яик арналары) 20 тұстамасында жүргізілді.

Теңіз суы сапасына мониторинг жасау Каспий теңізінің **22** жағалаулық нүктеде жүргізіледі: теңіз кеме жүретін су арнасы (2), Жайық өзені қайраңы (5), Волга өзені қайраңы (5), Шалығи шығанағы аралдары станциялары (5), Жанбай кенті (5).

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **43** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *көзбен шолып бақылау, температура, қалқыма заттар, мөлдірлігі, түсі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ5, ОХТ, құрғақ қалдық, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар мен пестицидтер.*

Атырау облысы аумағындағы гидробиологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті және теңіз сулары сапасының жай-күйіне мониторинг 5 тұстамада 3 су объектісінде (Жайық, Қиғаш өзендері және Шаронова тармағында) жүргізілді. Зерттелетін объектіге судың өткір уыттылығын анықтауға арналған 5 сынама талданды.

4.1 Атырау облысы аумағындағы жер үсті сулар гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» *(ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы)* (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

Су объектісінің атауы	Су сапасының сыныбы		Параметрлері	өл. бір.	концентрациясы
	Қазан 2025 ж.	Қазан 2026 ж.			
Жайық өз.	3 сынып *(орташа ластанған)*	3 сынып *(орташа ластанған)*	ОБТ5	мг/дм^3	2,4
			ХПК	мг/дм^3	15,2
			Магний	мг/дм^3	27,4
			Мұнай өнімдері		0,052
Перетаска тарм.	3 сынып *(орташа ластанған)*	3 сынып *(орташа ластанған)*	ОБТ5	мг/дм^3	2,26
			ХПК	мг/дм^3	16,7
			Магний	мг/дм^3	31,2
Яик тарм.	3 сынып *(орташа ластанған)*	3 сынып *(орташа ластанған)*	БПК5	мг/дм^3	2,13
			ХПК	мг/дм^3	17,0
			Магний	мг/дм^3	24,67
			Мұнай өнімдері	мг/дм^3	0,063
Қиғаш өз.	3 сынып *(орташа ластанған)*	3 сынып *(орташа ластанған)*	ОБТ5	мг/дм^3	2,42
			Магний	мг/дм^3	20,6
Шаронова тарм.	3 сынып *(орташа ластанған)*	3 сынып *(орташа ластанған)*	ОБТ5	мг/дм^3	2,23
			ХПК	мг/дм^3	15,3
			Магний	мг/дм^3	21,6

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылдың қазанымен салыстырғанда Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронова, Перетаска, Яик тармақтарының жер үсті суларының сапасы айтарлықтай өзгермеді.

Атырау облысы бойынша су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар ОБТ5, ОХТ, магний мен мұнай өнімдері болып табылады.

Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары

2026 жылғы қазан айында Атырау облысының аумағында ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары тіркелмеді.

Су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат тұстамалар шегінде гидрохимиялық көрсеткіштер бойынша 1-қосымшада көрсетілген.

Су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат тұстамалар шегінде тосикологиялық көрсеткіштер бойынша 2-қосымшада көрсетілген.

Гидробиологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті сулары сапасының жай-күйі

Жайық өзені. Жайық өзені бойынша биотестілеу сынақ параметріне сәйкес бақылау нүктелерінің кезекті орналасқан жері: Дамба кентінде – 0%, Атырау қаласы "Атырау су арнасы" КМК тасталуынан 0,5 км төмен – 0%. Индер кенті су бекетінің жармасында – 0%. Алынған мәліметтер сынақ объектісінде суда уытты әсерінің болмағандығын көрсетеді.

Шаронов тармағы. Сынақ объектісі үшін судың өткір уыттылығын анықтау процесінде өлшенген дафнияның ағымды бақылауға (сынақ параметріне) қатысты пайызы – 0% құрайды. Сынақ объектісінде улы әсер табылған жоқ.

Қиғаш өзені. Кигаш өзеніндегі биотестілеу кезінде алынған деректер сынақ объектісіне улы әсерін тигізбеді. Зерттелген суда қалған дафнилердің саны 100%-ды құрады. Сынақ параметрі – 0%.

Атырау облысының аумағында 3 су объектісінде (Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронов тармағы) биотестілік (судың өткір уыттылықты анықтау) жүзеге асырылды.

Жайық және Кигаш өзендерінде, Шаронов тармағында токсикологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті суларының сапасы тірі ағзаларға өте уытты әсер етпеді. Жайық өзенінің тұстамасында сынақ көрсеткіші – 0%, Қиғаш өзенінде – 0%, Шаронов тармағында – 0% шегінде болды.

5. 2026 жылдың Атырау облысы бойынша топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы

Топырақтың жай-күйін бақылау Атырау қаласының бес пунктінде және Атырау облысы бойынша 5 нүктеде үш пунктінде, сондай-ақ жылына үш рет 39 сынама алу нүктесінде 5 кен орнында бес бақылау пункті бойынша жүргізіледі.

Топырақ сынамаларында мұнай өнімдері, кадмий, қорғасын, мыс, хром және мырыш анықталды (мұнай өнімдері тек 5 кен орындарында анықталады) (4 кесте).

4-кесте

Ауыр металдар шоғыры

Бақылау пунктінің атауы	Ауыр металдар шоғыры, мг/кг.									
	Cd		Pb		Cu		Cr		Zn	
	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс
Атырау қ.	0,13	0,23	0,15	0,21	0,28	0,34	0,09	0,15	1,8	2,7
Жанбай с.	0,11	0,15	0,13	0,15	0,21	0,28	0,10	0,14	2,0	2,4
Забурунье с.	0,21	0,24	0,13	0,18	0,20	0,25	0,10	0,15	1,5	2,0
Жамансор с.	0,13	0,19	0,16	0,23	0,18	0,24	0,10	0,13	1,5	2,0

Кен орындары:

Бақылау пунктінің атауы	Ауыр металдар шоғыры, мг/кг.											
	Cd		Pb		Cu		Cr		Zn		Мұнай өнімдері, мг/г	
	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс
Жанбай с.	0,09	0,19	0,20	0,26	0,28	0,33	0,11	0,20	2,0	2,3	8,3	9,8
Забурунье с.	0,18	0,23	0,21	0,41	0,26	0,41	0,10	0,16	1,8	2,18	8,1	9,75
Мақат с.	0,14	0,25	0,19	0,35	0,30	0,43	0,09	0,18	1,6	2,3	7,0	8,4

Қосшағыл с.	0,14	0,21	0,21	0,38	0,26	0,55	0,10	0,16	1,8	2,2	6,8	7,9
Доссор с.	0,18	0,21	0,20	0,33	0,36	0,50	0,09	0,18	1,9	2,5	6,2	9,8

Барлық анықталған ауыр металдар норманың шегінде болды.

6.Радиациялық жағдай

Атмосфералық ауаның ластануының гамма сәулелену деңгейіне күнсайын жергілікті 3 метеорологиялық стансада (Атырау, Пешной, Құлсары) жүргізіледі. Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау Атырау облысында метеорологиялық станцияда (Атырау) ауа сынамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырылды. Стансада бес тәуліктік сынама жүргізілді.

Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіш ШРШ	**Максималды концентрация**	**Ең төменгі концентрация**
Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,12 мкЗв/сағ	0,08 мкЗв/сағ
Тығыздық (110 Бк/м^2)	2,2 Бк/м²	1,8 Бк/м²

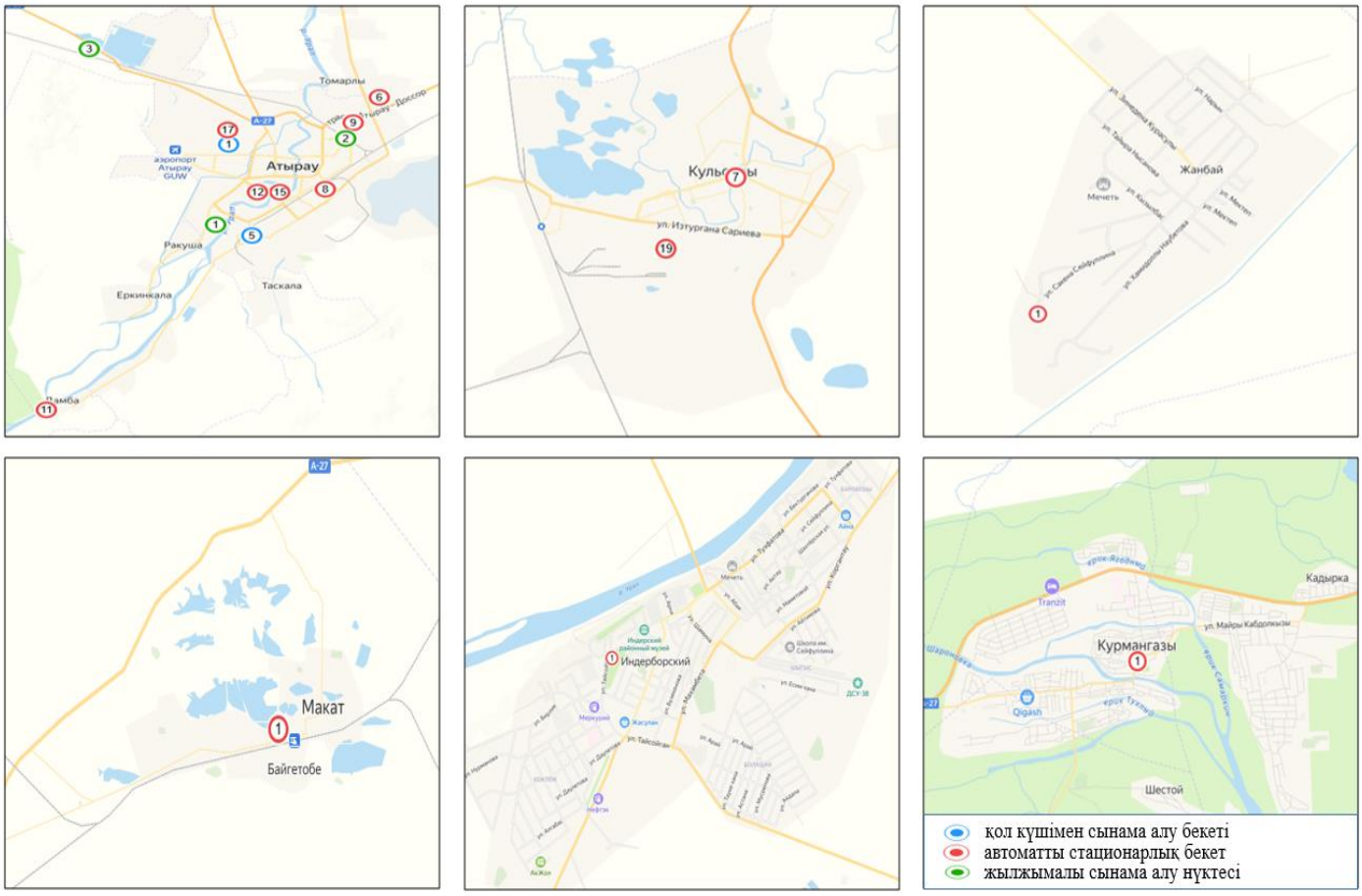
Облыс бойынша радиациялық гамма-фон орташа есеппен 0,11 мкЗв/сағ құрады, ал жауын-шашынның орташа түсу тығыздығы 2,0 Бк/м² болды, бұл шекті рұқсат етілген деңгейден аспайды.

Қосымша 1

Атырау облысы бойынша бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет нөмірі	Бекеттердің мекен-жайы	Сынама мерзімі	Анықталатын қоспалар
№1	Самал, ықшам ауданы,. А. Кекильбаева15 көшесі	қол күшімен алынған сынама (дискреттік әдіс)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді,азот диоксиді,азот оксиді, күкірттісутегі,фенол,аммиак, формальдегид,бензол,толуол, этилбензол, ортоксилол (С2Н6)
№5	Құрсай ықшам ауданы, Қарабау көшесі 12		қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді,азот оксиді, күкірттісутегі, фенол, аммиак,формальдегид
№6	Жұлдыз ықшам ауданы 6-шы көше 29	әр 20минут сайын үзіліссіз режимде	озон (жер үсті қабаты)
№8	Сырдария 3 ауданы		қалқыма бөлшектер РМ-10 және РМ-2,5,көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді.
№9	Береке шағын ауданы, Береке өндірістік ауданы		Озон (жер үсті қабаты), көміртегі оксиді.
№11	Дамба ауылы, балық инспекциясының аумағы		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№12	Ақшагала ы.а., 2 көше, 1а үй		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№15	Бигелдинов көшесі 10 А		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№17	Самал ы.а., 7 көше, 42 үй		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№7	Құлсары қ. Махамбет Өтемісов көшесі, 37А		қалқыма бөлшектер (шаң), көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутегі, күкірт диоксиді
І19№19	Құлсары қ., Өнеркәсіптік аймақ МГӨБ		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№1	Мақат ауылы, Мақат ауданының Мәдениет үйі, Алаш көшесі, 23		күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртегі оксиді
№1	Индер ауданы, Индербор кенті, Мәдениетүйі, Н. Меңдіғалиевкөшесі 47		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№1	Жанбай кенті, Т.Нысанов көшесі 96 учаскесі		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№1	Құрманғазы (Ганюшкино) кенті, Құрманғазы ауданының Мәдениет		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді

	үйі, Абай көшесі, 50-үй		
Атырау қ.	3 сынама алу нүктелері	Жылжымалы зертхана тоқсан сайын 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер PM-10 және PM-2,5,көміртегі оксиді, азот диоксиді, күкірт диоксиді, күкірттісутегі, фенол, формальдегид, көмірсутектер(С12-С19), метан, ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ).

Атырау облысының бақылау посттарының, экспедициялық нүктелердің орналасу картасы

Қосымша 2

2026 жылғы қазан айындағы тұстамалар бойынша Атырау облысының жер үсті суларының сапасы туралы ақпарат

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Жайық өз.	судың температурасы –12,6-13,5ºС шегінде, сутегі көрсеткіші - 7,55-7,84, суда еріген оттегі – 8,1-9,4 мг/дм^3, ОБТ5 - 2,09 - 2,72 мг/дм^3, мөлдірлігі - 25 см, кермектілігі – 3,06 - 4,3 мг/дм^3	
өз. Индер ауд.	3 сынып	ОБТ5 – 2,41 мг/дм^3 Магний – 22,8мг/дм^3 ОБТ5 мен магнийдің нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды
АҚ «Казтрансойл» НПС Индер Жайық өзенінен 0,5 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,67 мг/дм^3 Магний – 32,8мг/дм^3
АҚ «Казтрансойл» НПС Индер Жайық өзенінен 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5– 2,58мг/дм^3 Магний – 36,4мг/дм^3
с.Береке Жайық өзенінен 0,5 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,2мг/дм^3 ОХТ –17,3 мг/дм^3 Магний –34,5 мг/дм^3
с.Береке Жайық өзенінен 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,34 мг/дм^3 ОХТ –17,1 мг/дм^3 Магний – 24,7 мг/дм^3
Атырау қаласы, 1 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,13мг/дм^3 ОХТ –17,5 мг/дм^3 Магний – 24,3мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,069мг/дм^3
Атырау қ, 0.5 км жоғары «Атырау су арнасы» КМК	3 сынып	ОБТ5 – 2,23 мг/дм^3 ОХТ –18,2 мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,055мг/дм^3 Сульфаттар – 106,6 мг/дм^3
Атырау қ, 0.5 км төмен «Атырау су арнасы» КМК	3 сынып	ОБТ5 –2,72 мг/дм^3 ОХТ –17,4 мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,055мг/дм^3 Сульфаттар – 109,5 мг/дм^3
Атырау қаласы, 1 км төмен	3 сынып	ОБТ5 –2,59 мг/дм^3 ОХТ–16,1 мг/дм^3 Магний – 23,8мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,069мг/дм^3
«Орал-Атырау бекіре зауыты» РМҚК тасталуынан 0,5 км жоғары Курилкино	3 сынып	ОБТ5 – 2,62мг/дм^3 Магний – 34,9мг/дм^3
"Орал-Атырау бекіре зауыты" РМҚК тасталуынан 3 км төмен Курилкино	3 сынып	ОБТ5 – 2,18мг/дм^3 Магний – 33,3мг/дм^3
Дамба кенті	3 сынып	ОБТ5 –2,59мг/дм^3 Магний – 23,6мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,067мг/дм^3 ОБТ5 мен магнийдің нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, мұнай өнімдері асады

Перетаска тармағы	судың температурасы 13,4-18,8ºС шегінде, сутегі көрсеткіші 7,64 - 7,72, суда ерітілген оттегі – 8,1 – 8,7 мг/дм^3, ОБТ5 – 2,1 - 2,53 мг/дм^3, мөлдірлігі – 25 см, кермектілігі – 3,64 - 4,44 мг/дм^3	
Ағыстың тармақталуынан 0,5 км төмен Перетаска	3 сынып	ОБТ5 –2,53 мг/дм^3 ОХТ – 16,1мг/дм^3 Магний – 30,8мг/дм^3
Атырау қ., "Атырау ЖЭО" АҚ тасталуынан 2 км жоғары»	3 сынып	ОХТ – 18мг/дм^3 Магний – 35,7мг/дм^3
Атырау қ., "Атырау ЖЭО" АҚ тасталуынан 2 км төмен»	3 сынып	ОБТ5 – 2,14мг/дм^3 ОХТ – 15,9мг/дм^3 Магний – 27,2мг/дм^3
Яик тармағы	судың температурасы 13,4-13,6ºС шегінде, сутегі көрсеткіші 7,59 - 7,68 суда еріген оттегі – 8,1 –8,7 мг/дм^3, ОБТ5 – 2,02 - 2,18 мг/дм^3, мөлдірлігі – 25 см, кермектілігі – 3,26 – 3,7 мг/дм^3	
Ракуша с. Яик ағысының тармақталуынан 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,18мг/дм^3 ОХТ – 17,5мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,062 мг/дм^3
Еркінқала ауылы, "Атырау бекіре балық өсіру зауыты" РМҚК тасталуынан 0,5 км жоғары»	3 сынып	ОБТ5– 2,18мг/дм^3 ОХТ – 15,4мг/дм^3 Магний – 29,2 мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,063 мг/дм^3
Еркінқала ауылы, "Атырау бекіре балық өсіру зауыты" РМҚК тасталуынан 0,5 км төмен»	3 сынып	ОХТ – 18,2 мг/дм^3 Магний – 25,3 мг/дм^3 Мұнай өнімдері – 0,063 мг/дм^3
Шаронова тармағы	судың температурасы 12,8ºС шегінде, сутегі көрсеткіші 7,45, суда еріген оттегі – 9 мг/дм^3, ОБТ5 – 2,23 мг/дм^3, мөлдірлігі - 20 см, кермектілігі – 3,48 мг/дм^3	
аул.Ганюшкино, су бекетінің тұсы	3 сынып	ОБТ5 – 2,23мг/дм^3 ОХТ – 15,3 мг/дм^3 Магний – 21,6 мг/дм^3 ОБТ5, ОХТ мен магнийдің нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Қиғаш өзені	судың температурасы 14,8ºС шегінде, сутегі көрсеткіші 7,58, суда еріген оттегі – 9,4 мг/дм^3, ОБТ5 - 2,42 мг/дм^3, мөлдірлігі –20 см, түстілігі – 19,2 градус, кермектілігі – 3,7 мг/дм^3	
аул.Котяевка, су бекетінің тұсы	3 сынып	ОБТ5 – 2,42 мг/дм^3 Магний – 20,6 мг/дм^3 ОБТ5 мен магнийдің нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды
Солтүстік Каспий	судың температурасы 10,5-12°С шегінде, теңіз суы сутегі көрсеткіші – 8-8,4, суда еріген оттегі – 8,4 – 9,4 мг/дм^3, ОБТ5 – 2,09-2,91 мг/дм^3, мөлдірлігі – 20см, ОХТ – 13,4-23,8 мг/дм^3, қалқыма заттар – 14-31 мг/дм^3, минерализация – 651,1-5391,4 мг/дм^3	

Атырау облысының аумағындағы Каспий теңізінің теңіз сулары сапасының нәтижелері

	Ингредиентердің атауы	**Өлшем бірлігі**	**Қазан, 2026 ж**
			Солтүстік

			Каспий
1	Көзбен шолу		
2	Температура	°С	11,2
3	Сутегі көрсеткіші		8,2
4	Еріген оттегі	мг/дм^3	8,9
5	Мөлдірлігі	см	20,0
6	Қалқыма заттар	мг/дм^3	20,2
7	ОБТ5	мг/дм^3	2,4
8	ОХТ	мг/дм^3	18,7
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм^3	57,0
10	Кермектігі	мг/дм^3	8,2
11	Минерализация	мг/дм^3	1642,9
12	Натрий	мг/дм^3	65,1
13	Калий	мг/дм^3	24,5
14	Құрғақ қалдық	мг/дм^3	1663,0
15	Кальций	мг/дм^3	78,1
16	Магний	мг/дм^3	53,2
17	Сульфаттар	мг/дм^3	430,9
18	Хлоридтер	мг/дм^3	932,6
19	Фосфаттар	мг/дм^3	0,018
20	Жалпы фосфор	мг/дм^3	0,024
21	Нитритті азот	мг/дм^3	2,89
22	Нитратты азот	мг/дм^3	0,091
23	Жалпы темір	мг/дм^3	0,048
24	Тұзды аммоний	мг/дм^3	0,255
25	Қорғасын	мг/дм^3	0,001
26	Мыс	мг/дм^3	0,0009
27	Мырыш	мг/дм^3	0,001
28	Жалпы хром	мг/дм^3	0,002
29	Хром (6+)	мг/дм^3	0,002
30	АББЗ /СББЗ	мг/дм^3	0,023
31	Фенолдар	мг/дм^3	0,0005
32	Мұнай өнімдері	мг/дм^3	0,125
33	Бор	мг/дм^3	0,236
34	альфа -ГХЦГ	мкг/дм^3	0,0
35	гамма-ГХЦГ	мкг/дм^3	0,0
36	4,4-ДДЕ	мкг/дм^3	0,0
37	4,4-ДДТ	мкг/дм^3	0,0

Қосымша 3

Атырау облысының жер үсті мен теңіз суларының сапасының гидробиологиялық көрсеткіштері (уыттылық) жөнінде ақпарат

№	**Су объектісі**	**Бақылау нүктесі**	**Бағдарлау нүктесі**	**Биотестілеу**	
				Сынақ параметрі, %	**Суды бағалау**
1.	Жайық өзені	Дамба кенті		0%	Уытты әсер жоқ
		Индер кенті	су бекетінің жармасында	0%	
		Атырау қаласы	"Атырау су арнасы" КМК тасталуынан 0,5 км төмен	0%	

2.	Шаронов тармағы	Ганюшкино селосы	су бекетінің жармасында	0%	
3.	Кигаш өзені	Котяевка селосы	су бекетінің жармасында	0%	

Қосымша 4

Анықтамалық бөлім

Елді –мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Наименование примесей	ШЖШ мәні, мг/м3		Қауіптілік класы
	Максималды бір ретті ($ШЖШ_{м.б.}$)	Орта-тәуліктік ($ШЖШ_{о.т.}$)	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 $м^3$	1
Бензол	0,3	0,1	2
Берилий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
РМ 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
РМ 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшән	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамыз №ҚР ДСМ-70 СанЕН)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Атмосфералық ауаның ластануы	көрсеткішетр	Айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	›10 ›50

Мемлекеттік органдарды тұрғындар қоғамдастырған ақпараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52.04.667-2005 БҚ. Әзірлеуге, салуға баяндауға және мазмұндауға қойылатын жалпы талаптар.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ
РМК «КАЗГИДРОМЕТ» АТЫРАУ ҚАЛАСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ
МЕКЕН-ЖАЙ:
АТЫРАУ ҚАЛАСЫ
ТАЛҒАТ БИГЕЛЬДИНОВА 10А
ТЕЛ. 8-(7122)-52-20-96

E MAIL: INFO_ATR@METEO.KZ